

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2748
Warszawa, 27 maja 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posłankę Barbarę Oliwiecką.

(-) Izabela Bodnar; (-) Elżbieta Burkiewicz; (-) Żaneta Cwalina-Śliwowska; (-) Sławomir Ćwik; (-) Paulina Hennig-Kłoska; (-) Rafał Kasprzyk; (-) Rafał Komarewicz; (-) Aleksandra Leo; (-) Barbara Okuła; (-) Barbara Oliwiecka; (-) Ryszard Petru; (-) Norbert Pietrykowski; (-) Marcin Skonieczka; (-) Mirosław Suchoń; (-) Ewa Szymanowska.

Projekt ustawy z dnia

Ustawa z dnia2026 r.

o zmianie Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 11a ust. 2 po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu: „9) zapewnienie dostępu wolontariuszy do schroniska dla zwierząt na ich wniosek, bez względu na organ prowadzący schronisko;”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wprowadzenia proponowanych rozwiązań

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt nakłada na gminy obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom jako zadanie własne. W ramach realizacji tego obowiązku rada gminy uchwała corocznie program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program ten zawiera obecnie zamknięty katalog ośmiu obligatoryjnych elementów.

Proponowana zmiana ma na celu uzupełnienie tego katalogu o dziewiąty element – obowiązek zapewnienia wolontariuszom dostępu do schroniska dla zwierząt na ich wniosek, niezależnie od tego, kto prowadzi schronisko (gmina, związek gmin, organizacja społeczna czy inny podmiot).

2. Stan prawny oraz skutki proponowanej regulacji

Obecnie dostęp wolontariuszy do schronisk zależy wyłącznie od decyzji podmiotu prowadzącego schronisko. W praktyce może to prowadzić to do sytuacji arbitralnego odmawiania dostępu, co oznacza ograniczanie udziału społeczeństwa obywatelskiego w ochronie zwierząt, zmniejsza transparentność działania schronisk oraz utrudnia realizację dodatkowych działań na rzecz zwierząt (spacery, socjalizacja, promocja adopcji).

Wprowadzenie proponowanego obowiązku do gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi zapewni dostęp wolontariuszy we wszystkich schroniskach biorących udział w realizacji zadania publicznego gmin. Zmiana nie wprowadza nowych obciążeń finansowych ani administracyjnych, a jedynie precyzuje jeden z elementów programu, który i tak musi być uchwalany corocznie. Organ prowadzący schroniska będzie zobowiązany do przygotowania regulaminu wolontariatu.

3. Skutki regulacji

Proponowana zmiana ma charakter porządkujący i usprawniający. Nie generuje skutków finansowych dla budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skutki społeczne są wyłącznie pozytywne i polegają na zwiększeniu zaangażowania obywateli w ochronę zwierząt oraz poprawie warunków bytowania zwierząt w schroniskach.

4. Termin wejścia w życie

Proponuje się wejście w życie ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co jest wystarczające dla gmin do uwzględnienia nowego elementu w uchwale programowej na kolejny rok.

Załącznik
do uchwały nr 51 Prezydium Sejm
z dnia 26 sierpnia 2024 r.

**DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)
projektu ustawy**

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Poselski projekt Ustawa z dnia..... 2026 r. o zmianie Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o
ochronie zwierząt

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

BARBARA OLIWIECKA

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

W obowiązującym stanie prawnym dostęp wolontariuszy do schronisk dla zwierząt zależy wyłącznie od uznaniowej decyzji podmiotu prowadzącego schronisko (gmina, związek gmin, organizacja społeczna lub inny podmiot). Prowadzi to do arbitralnych odmów dostępu, co ogranicza udział społeczeństwa obywatelskiego w realizacji zadania publicznego gmin w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi, zmniejsza transparentność działania schronisk oraz utrudnia prowadzenie dodatkowych działań na rzecz zwierząt (m.in. spacerów, socjalizacja, promocja adopcji).

Skalę problemu ilustrują dane Głównego Lekarza Weterynarii: w 2024 r. funkcjonowało 222 schroniska dla zwierząt, w których przebywało łącznie ponad 111 tys. zwierząt (76 410 psów i 35 290 kotów). Wolontariusze odgrywają kluczową rolę w codziennej opiece, socjalizacji i promocji adopcji. Brak ustawowej gwarancji dostępu pogłębia nierówności w standardach opieki oraz ogranicza możliwości kontroli społecznej nad realizacją gminnego obowiązku zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom.

Projekt ustawy wprowadza wyraźną podstawę prawną poprzez dodanie do zamkniętego katalogu obligatoryjnych elementów gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi (art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt) nowego pkt 9. Nowy przepis nakłada na organ prowadzący schronisko obowiązek zapewnienia wolontariuszom dostępu do schroniska na ich wniosek, niezależnie od formy prawnej podmiotu prowadzącego schronisko.

Rozwiązanie ma charakter porządkujący i integruje się bezpośrednio z istniejącym mechanizmem programowania zadań własnych gminy.

Utrzymanie obecnego stanu prawnego będzie skutkowało dalszym utrwalaniem arbitralnych decyzji podmiotów prowadzących schroniska, ograniczeniem transparentności realizacji zadania publicznego oraz zmniejszeniem zaangażowania obywateli w ochronę zwierząt. W konsekwencji pogłębi się rozdzźwięk pomiędzy formalnym obowiązkiem gmin a rzeczywistą jakością opieki nad bezdomnymi zwierzętami, co negatywnie wpływa na dobrostan zwierząt i zaufanie społeczne do instytucji publicznych.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ **Nie**

Rozwiązania alternatywne nie były rozważane, ponieważ proponowana zmiana jest najprostszym, najskuteczniejszym i najbardziej spójnym systemowo sposobem osiągnięcia celu. Integracja nowego obowiązku bezpośrednio w istniejącym, obligatoryjnym katalogu elementów programu gminnego (art. 11a ust. 2) zapewnia jednolitość stosowania na terenie całego kraju bez konieczności tworzenia nowych procedur, instytucji ani dodatkowych mechanizmów kontrolnych.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projektowana regulacja wprowadza jedną nową pozycję do katalogu obligatoryjnych elementów programu, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt. Różnica pomiędzy stanem dotychczasowym a projektowanym polega wyłącznie na poszerzeniu tego katalogu o pkt 9.

Proponowane rozwiązanie jest w pełni spójne systemowo i terminologicznie z dotychczasowymi przepisami ustawy (art. 11 i art. 11a). Nie budzi wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP, w szczególności z art. 5 (ochrona zwierząt jako dobro publiczne), art. 16 (samorząd terytorialny) oraz art. 61 (prawo do informacji publicznej). Nie koliduje z prawem międzynarodowym ani prawem Unii Europejskiej.

Proponowany termin wejścia w życie ustawy – po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia – jest w pełni uzasadniony i pozwala gminom na uwzględnienie nowego elementu w uchwale programowej na kolejny rok bez konieczności rozwiązań przejściowych.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacyjnej.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projektowana regulacja będzie oddziaływać przede wszystkim na:

- gminy jako autorów programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi, • podmioty prowadzące schroniska dla zwierząt (bez względu na formę prawną),
- wolontariuszy zaangażowanych w opiekę nad zwierzętami,
- bezdomne zwierzęta przebywające w schroniskach.

Liczebność podmiotów: ok. 213 zarejestrowanych schronisk dla zwierząt (dane za Główny Inspektorat Weterynaryjny), 2 479 gmin oraz kilkanaście tysięcy wolontariuszy aktywnie zaangażowanych w działalność schronisk.

Wpływ projektu ma charakter wyłącznie pozytywny i niepieniężny. W szczególności regulacja:

- zwiększa transparentność działania schronisk realizujących zadanie publiczne,
- ułatwia udział społeczeństwa obywatelskiego w ochronie zwierząt,
- poprawia dobrostan zwierząt poprzez dodatkową opiekę, spacerowanie, socjalizację i promocję adopcji, • wzmacnia poczucie odpowiedzialności społecznej i zaufanie do instytucji publicznych.

Projekt nie generuje skutków negatywnych w sferze społecznej. Skutki finansowe w ujęciu społecznym są neutralne – nie powstają nowe obciążenia dla gospodarstw domowych ani jednostek samorządu terytorialnego.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowana regulacja nie oddziałuje na sferę gospodarczą. Nie dotyczy przedsiębiorców, konsumentów ani rynku pracy. Nie wpływa na mikroprzedsiębiorców, małych ani średnich przedsiębiorców. Skutki gospodarcze – zerowe.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa ani budżetów JST. Nie jest wymagane pozyskanie dodatkowych środków.

Projekt nie generuje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Nie zwiększa wydatków ani nie zmniejsza dochodów. Nie wymaga pozyskania dodatkowych środków. Zmiana ma jedynie charakter porządkujący.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

Warszawa, 22 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1497/26

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.188.9.2026
Data wpływu 23.06.2026

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Barbara Oliwiecka)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Proponowana ustawa zakłada dodanie pkt 9 w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹. Zgodnie z proponowaną regulacją jednym z elementów uchwalanego corocznie gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt będzie zapewnienie dostępu wolontariuszy do schroniska dla zwierząt na ich wniosek, bez względu na organ prowadzący schronisko.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Określanie zasad dostępu wolontariuszy do schronisk dla zwierząt nie jest regulowane prawem UE.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu ustawy nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 22 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1498/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-111.020.188.10.2026
Data wpływu 23.06.2026r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Barbara Oliwiecka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Proponowana ustawa zakłada dodanie pkt 9 w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹. Zgodnie z proponowaną regulacją jednym z elementów uchwalanego corocznie gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt będzie zapewnienie dostępu wolontariuszy do schroniska dla zwierząt na ich wniosek, bez względu na organ prowadzący schronisko.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Florjka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUŃSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PIASKI

Andrzej Polępa
POWIAT BRZEŃSKI

Sławomir Sznarek
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumek
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godzik
POWIAT STRYZÓWSKI

Miroslaw Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Melczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizioń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek S. „patelki”
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trela
POWIAT RAŁOŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymarek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z CAŁY PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Moruszcak
POWIAT KĘDZIEKZYŃSKO KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT W. SOKOŁOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Dajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bielinski
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT ŚĘDZIŃSKI

Janusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Boruiewicz

Or.A 0531/211/26

Warszawa, 22 czerwca 2026 roku

Szanowny Pan

Dariusz Sałamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SP5-III.020.188.13.2026

Data wpływu 26.06.2026

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na korespondencję z 18 czerwca 2026 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy (RPW/19907/2026) o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, przedkładam opinię Związku Powiatów Polskich.

Poselski projekt ustawy nakłada na gminy obowiązek uwzględnienia w programie opieki nad zwierzętami kwestii obowiązkowego zapewnienia wolontariuszom dostępu do schronisk dla zwierząt, na ich wnioski, niezależnie od tego kto prowadzi schronisko.

Projektowana nowelizacja nakłada de facto arbitralnie obowiązek przyjmowania każdego wolontariusza, który tylko złoży stosowny wniosek. Tego typu rozwiązanie pozostaje w sprzeczności z art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Zgodnie z ust. 1 zdanie pierwsze przywołanego przepisu „Świadczenia wolontariuszy są wykonywane w zakresie, w sposób i w czasie określonych w porozumieniu z korzystającym”. Treść porozumienia na wniosek wolontariusza jest potwierdzana na piśmie. Podobnie porozumienie powinno przybrać formę pisemną, jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni. Do porozumień między korzystającym i wolontariuszem w zakresie nieuregulowanym w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, stosuje się przepisy ustawy – Kodeks cywilny. W przypadku wolontariatu mamy więc do czynienia z umową cywilnoprawną pomiędzy wolontariuszem a korzystającym. Umowy cywilnoprawne zgodnie z art. 353¹ Kodeksu cywilnego podlegają zasadzie swobody umów. Jest to fundament polskiego prawa cywilnego. Zasada ta pozwala stronom na samodzielne decydowanie o tym, czy zawrą umowę, z kim, oraz jak ukształtują jej treść i formę, pod warunkiem, że nie naruszają one przepisów

prawa, zasad współżycia społecznego oraz natury danego stosunku. Proponowane przez projektodawców rozwiązanie narusza treść przywołanej zasady, nakazując organizatorom schronisk zawieranie porozumień z wolontariuszami, bez możliwości odmowy, nawet w sytuacji, kiedy zaistniałyby ku temu obiektywne przesłanki.

Projektowana nowelizacja pomija także zupełnie aspekt przygotowania wolontariuszy do pracy w schronisku. Jako zasadę przyjmuje otwarty dostęp każdej chętnej osoby do pracy ze zwierzętami nie zwracając uwagi na konieczność posiadania odpowiedniego przygotowania behawioralnego do pracy ze zwierzętami czy odpowiedzialności za ewentualne bezpieczeństwo zarówno wolontariuszy jak i zwierząt i osób już pracujących w schroniskach. W uzasadnieniu projektodawcy wskazują, że obecnie dostęp wolontariuszy do schronisk zależy wyłącznie od decyzji podmiotu prowadzącego i w praktyce może prowadzić to do sytuacji arbitralnego odmawiania dostępu. Jednakże należy w tym miejscu podkreślić, że decyzje o dopuszczeniu wolontariuszy do pracy ze zwierzętami wymagają zawsze szczegółowej analizy i oceny ewentualnych ryzyk. W zdecydowanej większości przypadków to odpowiedzialne decyzje prowadzących schroniska mające na celu zapewnienie bezpiecznych warunków zwierzętom, ich opiekunom i wolontariuszom. Niejednokrotnie zmierzają one do ustrzeżenia przed ewentualnymi zagrożeniami i odpowiedzialnością związaną z niekontrolowaną reakcją zwierząt. Na marginesie warto dodać, że projektodawcy w uzasadnieniu ani w deklarowanych skutkach regulacji nie wskazują na skalę zjawiska odmowy pracy wolontariuszy w schroniskach i co bardziej istotne nie wykazują analizy powodów takiej odmowy. Mogłoby się bowiem okazać, że co do zasady byłyby to powody obiektywnie słuszne a przedmiotowa nowelizacja nie byłaby uzasadniona.

Autorzy projektu stawiają także zarzut ograniczenia udziału społeczeństwa obywatelskiego w ochronie zwierząt (proponowana nowelizacja ma stanowić rozwiązanie tego problemu). Zauważamy jednak, że art. 3 ustawy o ochronie zwierząt statuuje już obowiązek współdziałania organów administracji z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Co więcej projekt programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jest przekazywany do zaopiniowania przez organizacje społeczne, którym statutowym celem działania jest ochrona zwierząt (art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt). Ustawowo więc uregulowano zasady partycypacji podmiotów zajmujących się statutowo ochroną zwierząt w działaniach podejmowanych przez administrację publiczną na rzecz zwierząt. Dodatkowo w ramach przepisów ogólnych ustawy o ochronie zwierząt w art. 7 znalazł się przepis stanowiący o czasowym odebraniu zwierzęcia w przypadkach znęcania się. Przepis ten wskazuje, że zwierzę może zostać czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi a decyzja w tym przedmiocie podejmowana jest z urzędu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) po uzyskaniu informacji m.in. od upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Wykładania przepisu i zastosowany zwrot odnoszący się także do opiekunów zwierząt wskazuje, że znajdzie on zastosowanie również do schronisk dla zwierząt. Jak zauważył WSA w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z 25.01.2010 r., II SA/Łd 893/09, LEX nr 554189, „Nie ulega wątpliwości, że zamiarem ustawodawcy,

który posługuje się zamiennie pojęciem właściciela i opiekuna zwierzęcia było uniknięcie trudnych dowodowo sytuacji ustalenia właściciela zwierzęcia. Tak więc, odebranie zwierzęcia możliwe jest także jego opiekunowi, co niewątpliwie upraszcza i przyspiesza postępowanie prowadzone w oparciu o przepisy powołanej ustawy, a wszak szybkość tego postępowania jest warunkiem realizowania jej celu". Ustawa o ochronie zwierząt nie zawiera legalnej definicji opieki ani opiekuna, co pozwala na przypisywanie im znaczenia powszechnie przyjętego w języku potocznym. I tak, według Słownika języka polskiego PWN „opieka” to „dbanie o kogoś, o coś”, „człowiek lub ludzie opiekujący się kimś”, z kolei „opiekun” to „ten, kto się kimś lub czymś opiekuje”. Art. 11b ustawy o ochronie zwierząt literalnie wskazuje, że podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt obowiązany jest to zapewnienia utrzymywanych w nim zwierzętom opieki w tym opieki weterynaryjnej, i właściwych warunków bytowania. Staje się więc bezspornie opiekunem, o którym mowa w art. 7 ustawy o ochronie zwierząt.

Projektodawcy słusznie wskazują, że wolontariusze odgrywają kluczową rolę w codziennej opiece, socjalizacji i promocji adopcji. Dlatego schroniska chętnie korzystają z ich pomocy, opracowują regulaminy wolontariatu i prowadzą nabory chętnych, oceniając predyspozycje ewentualnych kandydatów pod kątem realizowanych później obowiązków. Wątpliwości budzi jednak fragment skutków regulacji, gdzie zapisano, że brak ustawowej gwarancji dostępu wolontariuszy ogranicza możliwość kontroli społecznej nad realizacją gminnego obowiązku zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom. Ustawa o ochronie zwierząt w art. 11c reguluje kwestie kontroli schronisk dla zwierząt. Dodatkowo przywołany art. 7 ustawy o ochronie zwierząt poprzez możliwość przedłożenia przez przedstawiciela organizacji społecznej informacji o przypadkach znęcania się nad zwierzętami, na podstawie której z urzędu wydawana jest decyzja o czasowym odebraniu zwierzęcia, statuuje zasadniczo formę kontroli sprawowanej przez organizacje społeczne nad działalnością schronisk dla zwierząt. Organizacje społeczne, których celem statutowym jest działanie na rzecz ochrony zwierząt mają potencjał do oceny warunków i opieki jaką obejmowane są zwierzęta. Nie sposób zaś wymagać od wolontariuszy (bardzo często przypadkowych osób) zdolności oceny czy kontroli spełnienia ustawowych wymogów. Natomiast w kontekście kontroli nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego przepisy ustaw ustrojowych i Konstytucji RP odnoszą się do tego zagadnienia wyczerpująco.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka